

۱۲۶

آرایه‌های «کنایه، جناس، تشخیص، تضاد» به ترتیب در کدام ایات آمده است؟

- الف) به گوش ارغوان آهسته گفتم / بهارت خوش که فکر دیگرانی
 - ب) به ترتیبی نهاده وضع عالم / که نی یک موی باشد بیش و نی کم
 - ج) بر قدم او قدمی می‌کشید / وز قلم او رقمی می‌کشید
 - د) زاغی از آنجا که فراغی گزید / رخت خود از باغ به راغی کشید
- (۱) ج - د - ب - الف (۲) د - ج - الف - ب (۳) ج - ب - الف - د
- (۴) د - ج - ب - الف

-۱۲۷ آرایه‌های رویه‌روی کدام گزینه تماماً درست است؟

- (۱) نبض مرا بگیر و بیر نام خویش را / تا خون بدل به باده شود در رگان من (تشخیص - اغراق)
- (۲) گه به مسجد دل ما گاه به میخانه رود / چون گدایی که از این خانه به آن خانه رود (تشبیه - ایهام)
- (۳) اگرچه هیچ گل مرده، دوباره زنده نشد اما / بهار در گل شیپوری، مدام گرم دمیدن بود (تضاد - تشخیص)
- (۴) ما را تو به خاطری همه روز / یک روز تو نیز یاد ما کن (جناس همسان - معجاز)

-۱۲۸ منظور از عبارت‌های مشخص شده به ترتیب چه کسانی هستند؟

«و بتان شکسته و پاره کرده و آن را امیر المؤمنین می‌روادارد ستدن ... و خواجه با امیر محمد به غزوها بوده است و من نبوده‌ام...»

- (۲) امیر مسعود - بوالحسن - بونصر
- (۴) امیر مسعود - بونصر - بوالحسن

- (۱) خلیفه - بونصر - بوالحسن
- (۳) خلیفه - بوالحسن - بونصر

-۱۲۹ کدام عبارت درست معنی شده است؟

- (۱) گفت: خداوند این سخت نیکو کرد: گفت: خداوند کارهای خیلی خوبی می‌کند.
- (۲) خیلتاشان و سوار را گسیل کرده: نوکران و سواران را مرخص کرده بود.
- (۳) می‌فرستاد فرود سرای به دست من: به دست من از خانه پایین می‌انداخت.
- (۴) بونصر گفت: «لِلَّهِ دَرُّكُمَا»: بونصر گفت: «خدا خیر تان بدهد.»

-۱۳۰ همه‌ی ایات با بیت زیر مفهوم یکسان دارند، به جز:

خرد را گر نبخشد روشنایی / بماند تا ابد در تیره رایی

- (۱) ای عقل مرا کفايت از تو / جستن من و هدایت از تو
- (۲) گر نبودی علم تو ذات خرد را رهنمون / می‌ندانستی خرد یک پارسی بی‌ترجمان
- (۳) خرد باد در نیک و بد یار او / خدا باد سازنده‌ی کار او
- (۴) خرد را تو روشن بصر کرده‌ای / چراغ هدایت تو بر کرده‌ای

-۱۳۱ مفهوم کدام بیت از سایر ایات دورتر است؟

- (۱) عزّت ز قناعت است و خواری ز طلب / با عزّت خود بساز و خواری مطلب
- (۲) تا بتوانی حذر کن از منّت / کاین منّت خلق کاهش جان است
- (۳) مريض، مصلحت خویش را نمی‌داند / به تلخ و سور طیب زمانه قانع باش
- (۴) بهر یک جرعه‌ی می منّت ساقی نکشیم / اشک ما باده‌ی ما، دیده‌ی ما شیشه‌ی ما

-۱۳۲ مفهوم همه‌ی ایات با بیت زیر هماهنگی دارد، به جز:

بخار تا توانی به بازوی خویش / که سعیت بود در ترازوی خویش

- (۱) زیر بار زندگی کن تکیه بر بازوی خویش / تا که نگذاری سر غم بر سر زانوی خویش
- (۲) گرچه پیدا نیست ره، نومید و دل خسته مباش / دست غیبی رهناها گردد تو را بار دگر
- (۳) به دوش تو گل منه بار خود را / ولی نعمت خویش کن کار خود را
- (۴) غرض این است که بی‌همّت و اندیشه و سعی / هیچ کس را فلک ای دوست مظفر نکند

-۱۳۳

مفهوم کدام بیت از سایر ایيات دورتر است؟

- (۱) از حساب کرده‌های خود نظر پوشیده‌ای / نیستی یک لحظه فارغ از حساب دیگران
- (۲) کرده‌ایم از خودحسابی نقد بر خود حشر را / از حساب درهم و دینار فارغ گشته‌ایم
- (۳) حساب خود اینجا کن، آسوده‌دل شو / میفکن به روز جزا کار خود را
- (۴) پیش از آن کن حساب خود که تو را / دیگری در حساب گیرد سخت

-۱۳۴

مفهوم کنایی «مرا چه افتاده است» در عبارت زیر، به کدام کنایه‌ی امروزی نزدیک است؟

«مرا چه افتاده است که زر کسی دیگر برد و شمار آن به قیامت مرا باید داد!»

- (۱) مگر مغز خر خورده‌ام؟
- (۲) مگر سرم روی تنم زیادی کرده است؟
- (۳) مگر مال پدرم است؟
- (۴) مگر از روی نعش من رد بشوی.

-۱۳۵

مفهوم مقابل عبارت زیر در کدام بیت دیده می‌شود؟

«و قیامت سخت نزدیک است، حساب این نتوانم داد.»

- (۱) چون دادنی است روز قیامت حساب خود / امروز خودحساب نباشد کسی چرا؟
- (۲) از نامه‌ی سیاه نترسم که روز حشر / با فیض لطف او صد از این نامه طی کنم
- (۳) گمان مبر که خرد را حساب و میزان نیست / نگاه بنده‌ی مؤمن قیامت خرد است
- (۴) حامی زور است چرخ زورمند / زورمند من! نترسم از گزند

-۱۳۶

معانی «سرا - زمین‌پست - موجودات‌زنده - شاد» به ترتیب برای کدام واژه‌ها مناسب هستند؟

- (۱) سوله - مهلكه - نفوس - سپردن - پدرام
- (۲) خانقه - خور - نقوس - گسلیدن - شعف
- (۳) خانقه - خور - ماسوا - سپردن - شعف
- (۴) سوله - مهلكه - ماسوا - گسلیدن - شعف

-۱۳۷

واژه‌های کدام گزینه، به ترتیب، مناسب پر کردن جاهای خالی ایيات زیر است؟

- الف) پی شای محمد برآر تیغ ضمیر / که خاص بر قد او بافتند ثنا
- ب) نخستین که بر سر نهاد / جهان را به داد و دهش مژده داد
- ج) رکاب است پای مرا جایگاه / یکی تیره سرم را کلاه
- (۱) تیغ - درع - گبر
 - (۲) درع - دیهیم - گبر
 - (۳) تاج - درع - ترگ
 - (۴) درع - درع - دیهیم - ترگ

-۱۳۸

در همه گزینه‌ها «غلط املایی» وجود دارد، به جز،

- (۱) وفاht و بی‌حیایی - فراق و جدایی - مهیب و هولناک
- (۲) مقربان و آوازخوانان - تقریظ و ستودن - مقام و منسب
- (۳) زرده و سمند - طاس و کاسه‌ی مسی - فراغت و آسوده‌گی
- (۴) سفاهت و حماقت - صرع و غش - شست و انگشتی

-۱۳۹ نام پدیدآوردنگان آثار «اخلاق محسنی - اسرارالتوحید - قصه‌ی شیرین فرهاد - من زنده‌ام» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) حسین واعظ کاشفی - ابوسعید ابوالخیر - عیسی سلمانی - معصومه آباد
- (۲) حسین واعظ کاشفی - محمدبن منور - احمد عربلو - معصومه آباد
- (۳) عطار نیشابوری - ابوسعید ابوالخیر - عیسی سلمانی - محمود شاهرخی
- (۴) عطار نیشابوری - محمدبن منور - احمد عربلو - محمود شاهرخی

-۱۴۰ همه‌ی گزینه‌ها از نظر مفهوم با بیت زیر قابل دارند، به استثنای:

نه تسليم و سازش، نه تکريم و خواهش / بتازد به نيرنگ تو، تو سن من

- (۱) خاک تسليم به سرکن که در اين دشت هلاک / تو نداری سپر و در کف دشمن تیغ است
- (۲) علاج خصم زبردست نیست جز تسليم / به آسمان چه ضرور است کس نبرد کند؟
- (۳) پیش دشمن سپرافکنند من هست محال / در ره دوست گر آماجگه (= نشان) تیر شوم
- (۴) از ره تسليم، چون شکر گوارا می‌کنم / زهر اگر «صائب» حریفان در گلولیم می‌کنند

-۱۴۱ همه‌ی گزینه‌ها، با بیت زیر تناسب مفهومی دارند، به جز:

نباشی بس ایمن به بازوی خویش / خورد گاو نادان ز پهلوی خویش

- (۱) ای من آن رویاه صحراء کز کمین / سر بریدنش برای پوستین
- (۲) گفت من آن آهوم کز ناف من / ریخت این صیاد خون صاف من
- (۳) بر من است امروز و فردا بر وی است / خون چون من کس چنین ضایع کی است؟
- (۴) خون دوید از چشم همچون جوی او / دشمن جان وی آمد روی او

-۱۴۲ همه‌ی گزینه‌ها دارای پیام مشترکی هستند، به جز:

- (۱) نه هر که چشم و گوش و دهان دارد آدمی است / بس دیو را که صورت فرزند آدم است
- (۲) آن راه دوزخ است که ابليس می‌رود / بیدار باش تا پی او راه نسپری
- (۳) دیو با مردم نیامیزد مترس / بل بترس از مردمان دیوسار
- (۴) اندر این ره صد هزار ابليس آدمروی هست / تا هر آدمروی را زنhar کادم مشمری

-۱۴۳ کدام گزینه درباره‌ی بیت زیر درست است؟

در حال خویشن چو همی ژرف بنگرم / صفرا همی برآید از انده به سر مرا

- (۱) کل بیت شامل یک جمله‌ی غیرساده است.
- (۲) فعل مصراع دوم، ماضی استمراری است.
- (۳) «را» در انتهای مصراع دوم، نشانه‌ی مفعول است.
- (۴) «بر» در مصراع دوم، حرف اضافه است.

-۱۴۴ نقش دستوری ضمیرهای مشخص شده، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- الف) گزینه پای ایمان نلغزد ز جای / به سر بر نهم تاج عفو خدای
ب) تولای مردان این پاک بوم / برانگیختم خاطر از شام و روم
ج) کسی را در این بزم ساغر دهن / که داروی بیهودشی در دهن
د) بلند اخترت عالم افروخته / زوال، اختر دشمنت سوخته
(۱) متمم - مفعول - مضافق الیه
(۲) متمم - مضافق الیه - متمم - مفعول
(۳) مضافق الیه - مضافق الیه - متمم - مفعول - مضافق الیه
(۴) مضافق الیه - مضافق الیه - متمم - مفعول - مفعول

-۱۴۵

شیوه‌ی بیان در کدام گزینه «بلاغی» است؟

- (۱) ما آدمی نی ایم ازیراک آدمی / ڈردی کش پیاله‌ی شیطان نمی‌شود
(۲) دین از تو کار خواهد و کار از تو راستی / این درد با مباحثه درمان نمی‌شود
(۳) کشت دروغ، بار حقیقت نمی‌دهد / این خشک رود، چشم‌هی حیوان نمی‌شود
(۴) دریاست دهر، کشتنی خویش استوار دار / دریا تهی ز فتنه‌ی طوفان نمی‌شود

-۱۴۶

تعداد ترکیب و صفتی و اضافی در همه‌ی گزینه‌ها یکسان است، به جز:

- (۱) زین بی خردان سفله بستان
(۲) تو مشت درشت روزگاری
(۳) تو قلب فسرده‌ی زمینی
(۴) بفکن ز پی این اساس تزویر

-۱۴۷

در همه‌ی گزینه‌ها معنای «گرفتم» همانند معنای آن در بیت زیر است، به استثنای:

- گرفتم راز دل بتوان نهفت / دوای چشم گریان چون توان کرد؟
(۱) من گرفتم که ز عشق تو حکایت نکنم / چه کنم کز در و دیوار فغان می‌آید؟
(۲) چو مرا نماند رنگی، همه رنگ او گرفتم / که جهان مستحمر شد چو برآمدم به رنگش
(۳) گرفتم ره نیابی در سرایش / توان بوسیدن آخر خاک پایش
(۴) در جاه گرفتم که شدی طغول و سنجر / بنگر که کجا یند کنون سنجر و طغول؟

-۱۴۸

همه‌ی آرایه‌ها در بیت زیر وجود دارند، به جز:

- سنبلت را بس پریشان حال می‌بینم مگر / باد صبح از حال من با وی حدیثی گفته است؟
(۱) ایهام (۲) تشخیص (۳) استعاره (۴) حسن تعلیل

-۱۴۹

آرایه‌ی نوشته شده در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) بیداری حیات شود منتهی به مرگ / آرامش است عاقبت اضطراب‌ها (پارادوکس)
(۲) در ره فرهنگ و آیین وطن غفلت مؤرز / ملک بی فرهنگ و بی آیین، درختی بی بر است (تشییه)
(۳) گر طواف حرام کعبه می‌سیر نشود / سعی کن سعی، دل اهل صفا را دریاب (ایهام تناسب)
(۴) هر آن غریب که خاطر به خوب رویان داد / غریب نبود اگر خاطرش به دست آرند (جناس همسان)

۱۵۰- آرایه‌های کدام گزینه، همگی در بیت زیر وجود دارند؟

صاحب این شعر تر آتش‌زبان را گوش کن / تا بدانی در سخن دادِ فصاحت داده‌ام

۱) تشییه - کنایه - واج‌آرایی - حسن تعلیل

۲) تلمیح - مراعات نظیر - استعاره - تناقض

۳) متناقض‌نما - کنایه - جناس - حسن آمیزی

۴) حسن آمیزی - مراعات نظیر - جناس - تلمیح